

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne številke 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Četrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Ljubljana, pokrajinska uprava oddel. za soc. politiko. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

M. R. Ljubljana:

Non plus ultra!

» . . . pogum zgubljen, vse zgubljeno.«
Premenjali smo že v petič letno številko, od kar se nam je spočela Jugoslavija, toliko željena, toliko zahrepenjena. — Tudi državnim nameščencem se nam je narodila v dobri nadi, da najdemo v njenem okrilju svoje zatišje in svoje — ako tudi že ne silajno, vsaj odgovarjajočo eksistenco.

Bila so burna leta. Naše meje so bile nedoločene in grabežljivi sosedi bi nas najraje razkosali, posebno nas Slovence in ne malo sta pripomogla k temu naša neizkušenost, pa tudi naša malomarnost. Ali čas je polhitel tudi preko te narodne tragedije.

Za državnega nameščenca so bili to dnevi bridkihkušenj in trdega samozatajevanja. Celokupno so dvigali nameščenci svoje obupne klice po odpomoči bednega položaja in zbog nerazumevanja in prepočasnega udejstvovanja odpomoči od strani merodajnih faktorjev so se opetovano čuli glasovi po vporabi skrajnih sredstev, da bi se doseglo možno zboljšanje. Toda vroče domoljubje je zaklicalo vselej v zadnjem hipu svoj stoji! — dalje ne, domovina v nevarnosti! Kdo izmed nas si je upal izpodbiti zadnji kamen in povzročiti, da bi treščilo vse skupaj v prepad? — Nihče! —

In državni nameščenci smo upali in pričakovali boljših časov, ki bi morali priti po vsi pravici tudi za nas; vsaj se bo domovina spomnila tudi svojih zvestih, zanemarjenih sinov in se jim skazala hvaležno. S tem bodrilom smo šli preko vseh neizkušenosti in neprilic — preko mučnega Koroškega plebiscita, preko zloglasne rapalske pogodbe, preko komunističnega pokreta, preko veriženja in špekulacije z valuto, preko dviganja in navijanja cen, preko na porodu zaumrle službene pragmatike — preko obljubljenega trinajste plače in nabavnega prispevka ter zvišanja draginskih doklad —, preko vsega tega nas je vodila resnična domovinska ljubezen, da smo vzdržali na svojih mestih, likom hrastu v burji in viharju

In tako smo obtičali s svojo nevredno eksistenco v morju obljub, kakor obtiči voz v blatu, da ne more ne naprej ne nazaj. Na posled pa so zavijali nad našimi glavami še zanjko povišane stanovanjske najemnine. Kakor hitro nam pade še ta na vrat, smo docela zadušeni. Ali je sploh mogoča potem še kaka rešilna pot? —

Državni nameščenec ni imel nikdar premoženja, izjeme so pač neznatne. Zato tudi ne tarnamo za zgubljenim denarjem in imetjem,

katerega nikoli imeli nismo; to nas ne boli. Boli pa nas to nečuvno preziranje in zapostavljanje za drugimi interesi, dasi bi se moralo imeti za moderno in urejeno državno upravo — katere podlaga tvori dobro uradništvo — stoprav največji interes. Le pogledimo ubogo, zasramovano Avstrijo! Tam so zadovoljili svoje uradništvo. Avstrija je to storila, ker je tamošnji socijalno demokratični režim sprevidel, kaj je moderna država svojim duševnim delavcem dolžna. Taisti režim je pa tudi sprevidel, da nikakor ne gré, da bi oni, ki so celo svoje življenje delali za državo, za javnost, bili pahneni morda ob koncu življenja v bedo, sramoto in pogubo!

Jesenske sape so nam leta 1918 prinašale na uho prijetno šumljanje zlate svobode. Danes, ko pišemo 1923 pa smo prišli do prepričanja, da za nas ni zasijala zlata svoboda, ter da nismo do danes prav nič vživali njenih sadov. Toliko hvalisana zlata svoboda je osrečila samo nekatere izvoljence, pred vsem one z brezčutnim srcem in neznačajem, ki so znali izkoristiti položaj ter nastale razmere in na stroške svojih sodržavljanov trpinov nagromadili imetje in premoženje. — Mi državni nameščenci, pa smo bili tisti, ki smo stali v ozadju, pridno in vztrajno krpali na državni tvorbi, urejevali in zboljševali državno upravo — a to s polnim praznim želodcem in še bolj praznim žepom, da so si jih zato lahko polnili drugi pametnejši. — Nam je ostal le zasmeh in zaničevanje. Po večini nas je že desetletja v državni službi. Ko bi poedinci delali med tem časom zgolj za sebe, lahko bi bili kakor drugi milijonarji, a zbog naše poštenosti, zbog naše vdanosti in ljubezni do domovine — smo prišli na beraško palico. — Ni prav nobena pretirana izjava, da smo postali kasta beračev, pomislimo le, da nam naši službeni dohodki zadoščajo komaj za polovico meseca. Ako se hočemo prebiti še skozi drugo polovico, moramo beračiti, ali pa krasti. Ker nam pa to oboje zabranjuje prekrepak čut časti in poštenja, in so nam bile vse prošnje na višja mesta odbite, deputacije s smehljajočim pripoznanjem odklonjene ter zadnje naše upanje — narodna skupščina — razpuščena, ali nam sploh ostane še kaj v našo tolažbo in bodrilo pri tem slabem izgledu v bližnjo bodočnost? Loteva se nas mučna apatija, nekaka duševna onemoglost, ki žuga v nas zamoriti tudi zadnjo trohico one lastnosti, ki nam je danes neobhodno potrebna. — Tovariši! ne dajmo si zviti še to zadnjo tvorno silo — nikar ne pustimo zavladati obupu nad — pogumom, ker ako izgubimo še pogum in zaupanje v svojo lastno silo zgubimo vse. Krepko strnimo naše vrste v enotno falango, s pogumom vživimo obupajoče in zakličimo na-

šim stanovskim organizacijam »Ne odnehati«. Polnoč bije, ako nas ne rešite — poginemo!

Drgai tovariši! Pritisnimo pa si pri ti priliki roko na srce in vprašajmo se sleherni od nas, ali pa smo storili tudi mi svojo dolžnost nasproti organizacijam? Žal, da imamo še tovariše med nami, katerim je stanovska zavednost zadnja briga in jim še niti ni prišlo na misel organizirati se.

Pretresimo imenike in na dan z imeni onih izdajic stanovskih interesov, ki hočejo živeti pač kot troti od dela družin in na stroške družin, da jih spoznamo! A nasprotno pa naj bi tudi organizacije videle svoj višek v cilju, da neizprosno izvojuje državnim nastavljenem njihovem stanu primerno eksistenco in pridržavane pravice. Ta zahteva je tem nujnejša, tem bolj nevzdržen postaja od dne do dne naš položaj, žal, da nekatere, i to zlasti tiste, ki so se v prvi vrsti zavzemale za to, ne razumijo — molče!

Pa še nekaj! Članstvo naj zaupa v svoje organizacije in naj voditelje podpira v težkem delu. Predvsem pa naj nikar ne vidi v vsakem funkcionarju, posebno pri gospodarskih organizacijah — tatu in lopova — kateremu naj bi bila splošna korist deveta briga, lastna pa glavna zadača. Posebno v zadnjih letih se je ta slaba navada zelo razpasla in nam ubija najbolj delavne može. Delavcev je itak malo, ako še te ubijete, kar jih imamo — potem se delo v organizacijah neha samo od sebe. Podprite jih raje s svojimi stvarnimi nasveti; odbijajte neutemeljene napade in jih varujte pred zlobnim obrekovanjem in pomniti, da obrekovanje rodi nezaupanje, nezaupanju sledi boj kot in bojkotu mora slediti krah vsake gospodarske organizacije. Na ta način so prevneti in prepotentni člani ubili ljubljansko »Samopomoč« — in kaj imamo danes od tega — da nam tudi njega naslednica hira, kakor rahitično dete, ki ne more shoditi. Državni nameščenci bi pač ne smeli nikdar pozabiti na geslo »V združenju je moč«. Nas je vendar armada 150.000 mož. Sklenimo pakt z drugo armado 250.000 invalidov in 50.000 dobrovoljcev in nastopimo složno tudi — na volišču strogo po izdani paroli. Razmere in tok sedanjega časa zahteva z vso silo, da to armado prodre enoten duh. Oddajmo zaupnico onemu, ki nam jamči, da spolni dano besedo!

Kaj nam donša osebno prepričanje, to gledamo že nekaj let in opažamo na lastnem telesu. Posnemajmo stanovsko zavest naših klerikov. Od vrhovnega vladike pa do zadnjega fratra so vrgli kroglico za ono listo pri zadnjih ljubljanskih občinskih volitvah, katera jim je bila priporočena, dasi je bila poleg drugih tudi lista komunistov. Zakaj bi ne vzeli državni nameščenci politiko enkrat tudi s

praktične strani in bi pustili prepričanje tam notri globoko v srcu, ker nam do danes ni prineslo nobenega uspeha.

Ako bi celotna, združena polmilijonska armada nastopila enotno z lastnim programom, eventualno tudi z lastno listo, ni vruga, da bi ne uspela in bi nam potem ne bila politična svoboda samo farsa.

Proč torej s partizanstvom in klikarstvom! Pogumno dvignimo glave in pojмимо predvsem, da smo steber države, da država z nami stoji in pade.

Tovariši! Sedaj pa povejte tudi Vi svoje mnenje in delajte urno, ker »tako ne gre dalje«!

Joža Bekš, tajnik OZ.

Odgoditev protestnih zborovanj in — odkrita beseda.

Zadnji teden je potekel za slovenske državne nameščence v znamenju velike, a ne zadnje preizkušnje. Obup in beda sta se kosala s treznostjo in preudarnostjo o presoji trenutnega položaja. Zmagala je za enkrat še preudarnost, ostali pa smo lačni in sirgani. O. Z. je v smislu sklepa 14. odborove seje z dne 14. januarja sklenila, da se vrše po vsej državi protestna zborovanja isti dan in isto uro. Ta zborovanja so bila določena za nedeljo 28. januarja ob 11. uri dopoldne. Enodušno na bi se izrekli za odklonitev zvišanja stanovanjskih namembnin, ki je omogoča člen 16. pravilnika k stanovanjskemu zakonu, dokler stanovanjskih obveznosti v obliki za državne nameščence ne prevzame kot svoje breme država sama. Nadalje naj bi državni nameščenci na teh zborovanjih zahtevali brezpogojno ukinjenje maksimiranja rodbinskih dokladov za nižje uslužbence, zahtevali kot enkratni nabavni prispevek obečano 13. plačo (enomesečne polne prejemke), 15% zvišanje vseh draginskih dokladov ter ureditev službenih prejemkov, oziroma draginskih dokladov za vse vpokojence, ki imajo nad 34 in pol, pa še ne polnih 35 let aktivne državne službe, na način, kakor velja za aktivne državne nameščence. Končno so imela ta protestna zborovanja zahtevati vstope 35letne službene dobe za dosego polne penzije tudi za vpokojene častnike.

O. Z. je pristala na ta sklep soglasno in naročila tajniku, da pravočasno opozori nanj vse pokrajinske zveze v ostalih pokrajinah ter vsa lokalna udruženja oziroma odbore državnih nameščencev v Sloveniji. 17. januarja je tajništvo izdelalo potrebne intimacije za pokrajinske zveze v Zagrebu, Novem Sadu, Sarajevu in Splitu ter za Glavni Savez v Beogradu. Ravnotako pa so bila naprošena v zmislu sklepa širšega odbora za to akcijo tudi lokalna udruženja državnih nameščencev v Kranju, Kamniku, Radeče-Zidanem mostu, Celju, Mariboru, Ptuj, Murski Soboti, Krškem, Novem mestu in v Kočevju. S to intimacijo smo priobčili tudi vsebino resolucije.

O. Z. je bila v svesti, da izigra s to akcijo zadnji adut. V svrhu okrepitve poteka ljubljanskega protestnega zborovanja, ki bi se imelo vršiti v Mestnem domu, je prišla do prepričanja, da je treba za naše težnje pridobiti tudi javno mnenje ter skratka zainteresirati vso širšo javnost. Zato je poslala primeren apel tudi trgovski in obrtniški žurnali, trgovskemu gremiju, društvu hišnih najemnikov, zvezi slovenskih obrtnih združenj, mesarski zadrugi, udruženju državnih nameščencev somišlenikom SLS, zvezi jugoslovanskih železničarjev, poštinskih organizacij in UJU, poverjeništvu Ljubljana.

25. januarja bi se moral vršiti končni sestanek delegatov O. Z. zveze jugoslovanskih železničarjev, zveze poštinskih organizacij in UJU, poverjeništvu Ljubljana, ki na bi redigiral resolucijo in natančno proučil dnevni red ljubljanskega zborovanja. Na tem sestanku naj bi se določile tudi preventivne mere, ki bi jamčile za dostojno in disciplinirano manifestacijo. Protestna zborovanja so bila torej mišljena tako, da bi bil še vedno obvarovan ugled državnih nameščencev ter njih neprikrajšana lojalnost do države.

Pred sestankom pa je predsednik O. Z. gospod Lilleg prejel od Glavnega Saveza, s katerim se hočem pozneje še podrobneje baviti, brzojavko z dne 25. januarja sledeče vsebine: »Ministar finansija usvojio naš predlog o izenačenju dodatka činovniških, o izenačenju stanarine, o iz-

enačenju penzionera in neukaznih činovnika. Pismom opširneje. (Podčrtal pisec.) Svaki protestni zbor bio bi neumestan i štetan. S toga ova kve zborove ne sazivati, a sazvane otkazati. — Predsednik Jovanović, sekretar Dilber.«

Za 25. januar sklicani sestank se torej ni vršil tako, kakor je bilo pričakovati. Ni se na njem razpravljalo o načinu teh zborovanj, marveč šlo je edino za vprašanje, ako se spričo izpremenjene situacije ta zborovanja sploh še vrše.

Pristaviti moram takoj, da so se našemu pozivu z dne 17. januarja oficijelno odzvala samo nekatera lokalna udruženja v Sloveniji, dočim od Glavnega Saveza v Beogradu in od ostalih pokrajinskih zvez do četrtka, to je do 25. januarja, O. Z. o nameravanih, odnosno o sklenjenih protestnih zborovanjih ni prejela nobenega obvestila.

Na tem sestanku se je torej prečitela brzojavka Glavnega Saveza, nakar so navzoči delegati soglasno sklenili, da se že sklenjena zborovanja prelože za nedoločen čas.

Pisec teh vrstic je za svojo osebo — udeležba na sestanku mu je bila radi nužne zadržanosti nemogoča — izrazil naslednji dan predsedniku gospodu Lillegu proti odgoditvi protestnih zborovanj nujne pomisleke baš radi tega, ker nas izkušnja uči, da do Glavnega Saveza, ki nas je puščal doslej še vedno do zadnjega hipa v popolni neinformiranosti, ne moremo imeti nobenega zaupanja. Iz tega razloga e tudi odločno odklonil svoj podpis na komunikatu o odgoditvi zborovanj, objavljenem v ljubljanskih dnevnikih. Vsa zgoraj naštetá lokalna udruženja v Sloveniji pa so se morala v smislu stopenega sklepa seveda takoj brzojavno obvestiti. Naslednji dan, to je dne 25. I. je prejel predsednik O. Z. od predsedstva pokrajinske uprave za Slovenijo pod št. 700 v vednost prepis sledeče brzojavke: »Pokrajinskemu namestniku Ljubljana. Beograd 33.167, 130/133, 24. (datum) 1930. Doznan sam, da če državni činovnici ovih dana držati zborove, koljima traže povećanje dodatka na skupocu. Molim, da obavestite činovnike, da sam naredio opremiti predlog za finansijski odbor, da se dodatak na skupocu, stanarina činovnika iz kraljeva van Srbije i Crne gore izednači sa dodacima i stanarinu ovih činovnika. Počinje se izvesna popravka i kod dodatka nižjih činovnika. Ministar finansija dr. Stoadinović, ministar unutrašnjih dela Vučić.« (Opozoriam, da nosi ta brzojavka poleg imena finančnega ministra tudi ime ministra notranjih del.) Predsedstvo pokrajinske uprave prost za edno O. Z., naj vpliva na včlanjene organizacije, da z ozirom na predstoječo regulacijo draginskih dokladov in stanarine spuste vsako prirejevanje shodov, ker so ti sedaj nepotrebni.

Na ta dopis je odšel predsednik O. Z. g. Lilleg k predsedstvu pokrajinske uprave, kjer je bil v odsotnosti g. pokr. namestnika Hribarja sprejet od g. dvorn. svetnikov dr. Stareta in Kremenškega.

Na zahtevo predsednika O. Z. Lillega je g. dvorni svetnik Kremenšek poslal v Beogradu mudečemu se pokrajinskemu namestniku brzojavko, v kateri ga je prosil za intervencijo, da se v svrhu izboljšanja gnotnega stanja aktivnih in vpokojenih državnih nameščencev izenači draginske in stanovanjske doklade v tem zmislu, da se odpravijo stanarinski in draginski razredi ter na bi bili vseh teh dokladov, ki veljajo danes za mesto Beograd deležni tudi vsi kralji izven Srbije in Crne gore. (Iz kakšnih razlogov e bila reducirana vsebina na seli O. Z. dne 14. I. punktirane resolucije, mi ni znano.) Gosp. dv. sv. Kremenšek je bil tako ljubezljiv, da je to brzojavko še isti dan odposlal. Predsednik Lilleg pa je skušal vrhutega dobiti telefonično zvezo z Glavnim Savezom v Beogradu in Zagrebu, kar se mu pa žal ni posrečilo.

Dne 27. I. je prečela O. Z. od Saveza v Splitu brzojavko sledeče vsebine: »Kako odlučili nedelju držati protestne zborove, Glavni Savez danas brzojavlja: (ponovitev brzojavke Glavnega Saveza). Molimo svakako odgodu zborova. Odlučili, da odgodimo do 2. februara, ako uredba odmah ne izide. Molimo, i Vi učinite isto.« O. Z., ki je zaprosila za intervencijo gosp. delegata ministra financ, dr. Šavnik, je bila iz Beograda obveščena tudi od njega v sličnem zmislu.

Dobila pa je isti dan pod št. 791 od predsedstva pokrajinske uprave še sledeči dopis: »Glasom brzojavnega obvestila, ki ga je prečelo predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo iz Beograda, bodo po naročilu ministra financ predloženi

prilodni teden finančnemu odboru predlogi: 1. da se izenačijo draginske doklade, 2. da se izenači stanarina, 3. da se poviša maksimum za dodatke najnižjih (p. pisec) uslužbencev. 4. da se izboljša položaj vpokojencev. O tem se dodatno k tukajšnjemu dopisu z dne 26. januarja 1923, št. 770, obveščate z vabilom, da obvestite o prednem vse v O. Z. včlanjene organizacije javnih nameščencev.«

Spričo vseh teh zadnjih hip dospelih uradnih podatkov je torej postala nelzbežna potreba začasne odgoditve vseh protestnih zborovanj.

Ako finančni odbor osvoji predlog finančnega ministra — o čemur v ostalem ni dvomiti, če bo namreč sploh sklepčen — je po vseh informacijah pričakovati, da izide nova uredba o draginskih dokladah, oziroma novela k zakonu o draginskih dokladah z dne 28. februara 1922. v prvi polovici meseca februarja.

Kako izdatni bodo poviški doklad v obliki, tega danes ni mogoče presoditi.

Povsem verjetno pa je, da se izmera sedaj veljavni beogradskih draginskih in stanovanjskih dokladov ne bo proširila na vse druge kraje, ker bi bil efekt za državne finance tako dalekosežen, da bi ga te ne mogle prenesti. Kdor pa ima vseeno veselje do tolažljive kalkulacije brez vsakega jamstva, ta naj primerja določbe členov 2, 3, 4, 5, 6, 8, 17, 21 in 22 omenjenega zakona (Ur. list št. 27/70 z dne 21. marca 1922.). Jasno je samo, da izdatne pomoči, kakršne bi bil potreben višji aktivni uradnik in zadnji vpokojeni sluga, ni pričakovati v nobenem primeru.

Danes, 29. januarja sta se zglasila predsednik O. Z. Lilleg in pisec teh vrstic ponovno pri predsedstvu pokrajinske uprave, kjer ju je sprejel minister g. dr. Zupanič. Obrazloživši nevzdržno stano vseh državnih nameščencev izven Srbije in Crne gore, sta ga v imenu O. Z. prosila, naj v ministrskem svetu skuša uveljaviti ves svoj vpliv za to, da se proširijo sedanje draginske in stanovanjske doklade za Beograd na vse kraje brez izjeme. Vrhutega naj minister dr. Zupanič skuša doseči ukinjenje, oziroma ublažitev maksimiranja rodbinskih dokladov za nižje uslužbence. Opozorila sta ga na razmere v organizacijah ter brez prikrivanja izjavila, da nujno in izdatno zboljšanje gnotnega stanja državnih nameščencev ne trpi nobenega odloga. Organizacije nimajo do svojih članov nobenega pomembnega vpliva zato se je bati, da je katastrofa pred durmi. Vlada naj si je svesta, da je državno nameščenstvo njena druga armada.

Gospod minister je obljubil, da bo naše težnje kar najenergičneje podpiral in izjavil, da je stvar v najboljšem teku. Prepričan je, da nam pomore vlada v okvirju razpoložljivih denarnih sredstev. Uvaževal je vse naše težnje, o katerih je izjavil, da so upravičene. Novzoč je bil tudi g. pokrajinski namestnik Hribar, ki je predstavnik O. Z. informiral o njegovem zadnjem posetu pri finančnem ministru. Finančni minister dr. Stojadinović je inicijativno mož prve vrste ter spremlja stremljenje državnih nameščencev z vsemi simpatijami. Pripravil je predlog za finančni odbor. Kelikor bodo dopuščala gnotna sredstva, se bodo zvišale draginske doklade potom uredbe, do definitivne ureditve vprašanja državnih nameščencev pa bo moralo priti šele, ko se sestane nova Narodna skupščina. Tudi min. predsednik Pašić je označil rešitev vprašanja državnih nameščencev kot neodložljivo. Gosp. namestnik Hribar prosi vse organizacije, da vplivajo na svoje člane v pomirjevalnem zmislu. Pozabiti ne smemo, da ima vlada dovolj moči, da s svojo avtoriteto vzpostavi eventualno zrahljan državni red in da zabrani državno sabotažo. Zato je treba, da ohranimo popolno lojalnost. Predsednik O. Z. Lilleg mu je odvrnil, da so bile organizacije odslej še vedno lojalne. Dokaz temu, da so se zadnji hip preložila protestna zborovanja. Skušal bo kot predsednik vzdržati ravnovesje tudi v naprej, ne more pa jamčiti, kako dolgo bo to še mogoče.

Zgoraj sem rekel, da O. Z. do Glavnega Saveza ne more imeti nobenega zaupanja. Kot tajniku mi je za to trditve mogoče doorinesti dokaze, vendar pa se omejim na golo konstatacijo. Odpravil sem v zadnjih treh tednih nič manj kot 5 nujnih dopisov in 2 brzojavki. Od Glavnega Saveza pa do 25. t. m., ako naj smatram to brzojavko za odgovor na dopise, ni došla nobena rešitev. Profesor Reissner je prosil O. Z. da se

obrne brzojavno do predsednika Gl. S. dr. Jovanovića, naj pošlje O. Z. nemudoma načrt uredbe o draginjskih dokladah, ki pride te dni pred finančni odbor. Kot namestnik poslanca dr. Kukovca v finančnem odboru, on ta načrt nujno potrebuje, da ga podrobno prouči. O. Z. je to storila dne 22. januarja, toda brezuspešno. V zadnji brzojavki obečani obširni dopis do danes (29. t. m.) ni došel. Osrednji Zvezl je resolucija splitske skupščine z dne 26. decembra še danes — španska vas.

Ako misli Glavni Savez, da naša O. Z. krši disciplino s tem, da morda v formalnem oziru ne postopa pravilno, ker obvešča o svojih ukrepih pokrajinske saveze preko njega, je v hudi zmoti, ker je naša O. Z. Glavni Savez že ponovno opozorila, da si bo morala izbrati svojo pot, ako Glavni Savez na njene dopise ne bo odgovarjal.

Kadarkoli je šlo za važne odločitve in smo prosili za mnenje in navodila Glavni Savez, še vedno smo ostali na cedilu. Stvarno torej Glavni Savez za nas brate na severu pase brezdelce ali pa zanemarija svojo molžnost s tem, da o svojih slepih ne obvešča pokrajinskih zvez in ne postopa tako inicijativno, kakor bi moral. Značilno pri vsem tem je, da na dvakratno prošnjo in po dobrem letu, odkar Glavni Savez obstoji, še danes nismo prejeli njegovih pravil.

Takšno postopanje nas seveda odvezuje do Glavnega Saveza vsake dolžnosti. V teh težkih razmerah, ko bi moral Glavni Savez vršiti svojo dolžnost bolj kakor kdaj prej, je naravnost neodpusljivo, da nam na dopis z dne 17. januarja, v katerem smo mu obrazložili v vseh podrobnostih sklep glede prireditve protestnih zborovanj, odgovarja šele dne 25. januarja, to je neposredno pred dnevom, ko bi se morala vršiti protestna zborovanja, z lakonično brzojavko. Mi želimo, da Glavni Savez resnično dela in smo to v svojem delovnem programu o priliki lanskega običnega zbora določno označili. Kakor hitro se bodo razmere v Glavnem Savezu preokrenile na bolje, bo naša O. Z. prva, ki bo ta preobrat pozdravila z vso iskrenostjo in to tem bolj, ker smo bili doslej z našo inicijativnostjo in večnim drezanjem po našem občutku samo v neprijetno nadlego.

Končne moje besede naj veljajo vsem slovenskim strokovnim organizacijam.

Življenje v organizacijah je postalo zadnji čas silno žalovno čemur se spričo neuspehov gotovo ni čuditi. Nekaj organizacij je iz O. Z. hodilo iz osebne mržnje do katerega izmed njenih funkcijonarjev ali drugih, gotovo pa ne stvarnih razlogov, izstopilo. Na takšen način si jemljemo sami orožje iz rok. Ako v teh nevarnih časih, ko ne uživamo niti zaščite Narodne skupščine, ne vzdržimo slove v lastnih vrstah ter ne storimo za organizacije prav vse, kar nam je sploh mogoče, potem smo si takšno usodo zaslužili. Vse tiste gospode pa, ki javno zahvaljujejo čez gotove funkcijonarje v njihovih lastnih strokovnih organizacijah ali pa tudi v Osrednji Zvezl, češ da se hodijo v Beograd ali Zagreb samo solnčiti, vabim najljubše, naj se čimprej javijo Osrednji Zvezl, ki jim bo v svojem delokrugu gotovo in rade volje poverila takšna mesta, ki bodo mogli na njih svoje kverulantstvo tudi delansko utemeljiti. Vse drugo pa je nergaštvo in streljanje iz zasede.

Dixl.

Uradniška menza.

(Dolje)

Na zadnjem običnem zboru je bil sprejet sklep, da se mora dati članom večerjati tudi ob nedeljah in praznikih, ne da bi se o tem poprej glasovalo s podpisni na nekakšnih polah, kakor je bilo do tedaj v navadi. Ta sklep je bil utemeljen in umesten, ker člani menze nima jo denarja, da bi posedali pri dragih gostilniških mizah, posebno še, ker se jim zaračuna v menzi večerjati ob nedeljah in praznikih kljub temu, da se jim jo odvzame. Tako so prisiljeni v menzi plačati večerjo, ostati pa brez večerje ali pa večerjati v gostilni, torej večerjati enkrat, plačati pa dvakrat, kar je navadno zapravljjanje. Vse to vsled komodnosti odbora in službenega osebja. Pa še iz drugega razloga je bil ta sklep umesten. S podpisom na polah je glasoval lahko vsak, kdor je dobil

polo v roke, ako tudi je bil le gost in kot tak ni imel pravice do glasovanja. Glasoval je tudi tisti, ki je za dotični dan hrano odpovedal in se mu je vsled tega ves plačani znesek povrnil, kar bi ne smelo biti dopustno, ker tisti, ki za dotični dan ne plača ničesar, vendar ne more odločevati, da naj drugi plačajo, pa nič ne jedo. Le ako bi se odpovedal povrnitvi vplačanega zneska, bi smel dobiti besedo. Gornji sklep, katerega je zadnji obični zbor sprejel z veliko večino, je bil torej vsestransko na mestu, in dolžnost odbora bi bila, da ga izvršuje. Toda ne! — Odbor gre mirno preko tega sklepa z ironično gesto in nas lirani še dalje s takimi svojevoljnimi in umazanimi papirji in polami, katere naposled še plačujemo namesto večerje. Po zaslugi te odborne diktatorske svojevoljnosti (morda ne zadene krivda ves odbor, dobrodušni g. V. je gotovo izvzet, ampak le nekatere domišljavce, ki mislijo, da so nenadomestljivi in da je menza zaradi njih ustanovljena) smo bili na praznih Vseh Svetih, vse tri božične praznike in oba noveletna praznika brez večerje. Pač, resnici na ljubo bodi povedano, na božični dan si je smel postreči vsak sam iz velike košare že opoldne s polovico suhe klobase in koščkom starega pekovskega kruha v nadomestilo za večerjo. Torej za vse božične praznike, ko si preskrbi vsak berač kaj za priboljšek, smo imeli v menzi za večerjo pol suhe klobase vsi tisti, ki nismo imeli denarja in si nismo mogli privoščiti v gostilni kaj boljšega. Koliko pa je onih, ki so imeli denar koncem meseca, si je lahko misliti, saj nima večina že 10. v mesecu ničesar.

Ker odbor ne izvršuje sklepov običnega zbora, je izgubil zaupanje članov, zato mu niti ne verujejo, da glasuje njihova večina z neupravičenci vred s podpisni na diktatorskih polah vedno proti večerji. Popolnoma upravičeno mnenje vlada med člani, da odloči odbor že vnaprej, da ne bo večerje, na glasovanje pa dá svoj sklep samo iz formalnosti, da ne izgleda stvar tako nasilna in da si umije roke kakor nekaj nedolžni Pilat. Glasovanje naj izpade tako ali tako, na vrata se ribije listek »po glasovanju ni večerje« in basta. — Kontroliral ne bo nihče; ako pa bi le kdo hotel iztikati kaj v tem pogledu, je lahko pripravljen na presenetljivo ljubezniv sprejem. Vsičuje se nam pri tem vprašanju, zakaj imamo odbor in zakaj sklicujemo obične zbere, ko je vse skupaj sama formalnost in ko v resnici odloča o vsem le en sam ali dva. Ali bi ne bilo boljše in pametnejše, da prevzame vse skupaj naš diktator oziroma diktatorja, ako sta dva, v svoje roke in povesta naravnost, gospodarila bova midva in odločevala po svoje, komur je prav, je dobro, komur ni, pa naj gre. Tako bi saj ne bilo med »gosti« vznemirjenja, ker bi vsak vedel, na čem je.

Recimo pa, da je resnica, da glasuje vedno večina samo upravičenih članov proti večerji in bi bilo torej gornje mnenje povsem zmotno, potem se mora povedati takim tovarišem sledeče: Drž. nameščenec, ki neprestano na vse grlo kriči o svoji bedi, o draginji, o zboljšanju svojega gmotnega stanja in bogve o čem, in pri vsej tej bedi in draginji glasuje koncem meseca proti večerji, dokumentira s tem, da je vse njegovo kričanje laž in humbug. Ali naj takemu še kdo veruje, da živi v bedi, ali ne sme vsakdo z vso pravico misliti o njem, da ima vsega preveč, ker ne mara plačane večerje in zapravlja rajše denar po gostilnah? In kje je kolegijalnost? — Ali misli tak »bogač« drž. nameščenec, da so siti vsi ljudje, ako je sit on sam?

Vlada podpira menzo zato, da imajo člani v njej hrano, da ne hodijo zapravljati pičle denarčke po nepotrebnem po gostilnah. Kdor

glasuje proti večerji je zapravljivec, in ne zasluži nobene podpore. Tudi glasuje sam proti državni podpori, kdor glasuje proti večerji, ker je podpora gotovo za večerjo in ne proti njej. Ako bo odbor ignoriral še nadalje sklepe običnega zbora in ako bodo člani res glasovali še nadalje proti večerji, potem bo dokazano, da niso potrebni vladne podpore in gotovo ne bo pretežavno doseči na mero-dajnih mestih, da da vlada podporo onim mnogoštevilnim, ki prosijo večerje in ne onim ki večerjo odklanjajo.

(Op. uredništva: Ako želi odbor U. M. popraviti trditve v gornjem članku, mu je seveda naš list drage volje na razpolago. Treba je čuti obe plati zvona, da se spozna resnica.)

Izstop iz organizacije.

V zadnji številki »Našega Glasu« smo čitali, da je nekaj skupin državnih nameščenecv izstopilo iz O. Z. To dejstvo moramo globoko obžalovati i v interesu O. Z. i v interesu dotičnih skupin. O. Z. je s tem izstopom oslabilana, ker je izgubila d. l. svojih članov, dotične skupine pa so osamljene in bodo tako še manj dosegle. Edino skupni nastop nam more prinesiti uspehe.

Dosedaj je naša O. Z. veljala v celi državi kot vzorna organizacija. Služila je za zgled našim tovarišem v drugih pokrajinah. Stremjenje bi moralo biti, da se v celi državi izvede strumna organizacija vseh državnih nameščenecv. Težkoče za udelestvovanje tega cilja so ogromne, ker v nekaterih delih naše države še sploh ni smisla za strokovne organizacije. Vendar je delo počasi napredovalo. V zadnjem času se je dosegel sporazum s prometnimi organizacijami, ki imajo brez dvoma največji opliv pri vseh pogajanjih. Počasi prodira spoznanje, da je organizacija potrebna.

Upoštevati moramo dejstvo, da v Srbiji državni nameščenec iz svojega nameščenja ni mogel izvajati pravice, da tudi ostane v službi, dokler jo vestno opravlja. Počasi sicer, toda sigurno prodira spoznanje, da je nestalnost v državni službi škodljiva državni upravi. Nedavno je »Politika«, ki je resen list, prinesla uvodnik, v katerem se toplo zavzema za upravičene zahteve državnih nameščenecv in opozarja, da je osiguran gmotni položaj državnih nameščenecv v interesu vsega prebivalstva, ki si želi dobre uprave. Naš složen nastop bi gotovo pripomogel, da se to spoznanje širi. Zbudil bi tudi tiste naše tovariše, ki še ne uvidijo potrebe organizacije, ki sploh niso vedeli, kaj morajo zahtevati od države kot delodajalca, ki niso imeli pojma o službeni pragmatiki. Nezakrivljeni odpusti iz službe in predčasna upokojenja zbijajo zavest, da je posameznik brez moči, da pa je v slogi moč za obrambo pravice in preprečitev krivice.

Tembolj moramo ravno sedaj vztrajati v slogi, ne smemo obupati nad trenutnimi neuspehi; zavedati se moramo, da je pred nami še dolga težavna pot, da je abstenenca slabo orožje za obrambo pravic in da tisti, ki že pri prvih neuspehih obupa, gotovo izgubi vojno.

F. V.

Žrtev razmer.

Pri davčnem okrajnem oblastvu v Kranju, nastavljeni sluga Ludovik Modrijan se je prečeten nedeljo v uradnih prostorih zastrupil. Pokojnik je bil star 40 let in je služboval kot sluga mačehi državi 13. leto. Bil je zelo marljiv in vesten služabnik in je za to vestnost in marljivost seveda od svojega delodajalca tudi prejemal primerno plačo, mesečnih 2200 K. beri in piši: »Dva tisoč dve sto kron!« S to plačo seveda ni mogel izhajati, ker taka beraška plača komaj krije izdatke za hrano in stanovanje. Kje pa naj tak revež vzame potem denar za obleko in druge življenske po-

trebščine? Pokojnik je bil moralno prisiljen, da se poroči, in bilo je za poroko že vse preskrbljeno. Ko pa je stvar natančneje premislil, je uvidel, da pri sedanjih razmerah ne bo mogel preživljati žene in nastale družine in tako ga je obup gnal ne pred poročni altar, temveč v prezgodno smrt.

Večkrat je pokojnik pripovedoval prijateljem, da se bodo plače državnih uslužbencev zboljšale, končno pa je uvidel, da odgovorni činitelji, po večini večkratni milijonarji, ki slučajno sede na ministrskih stolčkih, državne nastavljenice samo varajo. Časopisi prinašajo vesti o 13. plači, o zvišanju draginskih doklad itd., toda vse skupaj je le navadni volilni manevar, ki naj bi pomagal, da ostanejo sedanjí koritarji pri dosedanjih koritih, leže lepo na medvedovih kožah in se bjejo na prsa: »Mi smo rešitelji države!« Nastale razmere pa nam kažejo, da imamo na odgovornih stolčkih prave slabe odrešitnike. Valuta pada, draginja raste skokoma, da nam več ni mogoče slediti. Vsak pameten gospodar uvideva sedanjí neznosni položaj in temu primeru tudi plačuje svoje uslužbence, samo naši mogotci pri vladi so gluhi in slepi za vse kar se godi. Državne uslužbence so spravili ti mogotci na kraj propada, vzeli so jim ves ugled in ne samo njim, temveč tudi državní. Iz državnega nameščenca se danes že vse norčuje. Povsodi se ga prezira in omalovačuje, ker so ti uslužbenci pač povsodi zadolženi in odvisni od milosti upnikov. Bil sem nema priča pogovoru med dvema trgovcema v železniškem kupeju. Obravnavala sta dnevne stvari, prišla na dolgove državnih nastavljenic in padle so besede: »Če bi imel jaz tako plačo, kakor jo imajo državni uradniki, se prvi dan ustrelim.« Nasprotno je bil moj tovariš nevidna priča pogovoru med dvema drugima trgovcema, ki sta čitajoč časniške vesti o povišanju draginskih doklad, kratkoma sklenila, da je treba zvišati cene blagu za 80%. To so suha dejstva, ki se lahko dokazujejo s pričami. Vsak delavec bodisi te ali one stroke, vsak privatni nastavljenec je danes času in raztoči draginji primerno plačan, izvzeti so samo državni nastavljenici, ki se naglo bližajo svojemu pogin, uker rešitve pri sedanjih mogotcih ni pričakovati.

Ta brezbržnost odgovornih činiteljev pa se bo v doglednem času krvavo maščevalo po znanem reku: »Svaka sila do vremena.«

Višji državni uslužbenec.

Vestnik.

Prošn'a. Ponovno nujno prosimo vse cenjene gospode tovariše - naročnike, ki so z naročnimo v zamudi, da nam dolžne zneske takoj nakažejo. Dolžne svote na naročnini do 31. decembra 1922 smo jim označili pri naslovu zadnje številke lanskega leta. Prosimo jih, da nam brez odlašanja nakažejo vsaj te zneske, naročnino za tekoče četrtletje pa naj poravnajo pozneje, na vsak način pa pred potekom prvega četrtletja. Vse gospode naročnike pa, ki naročnine za tekoče četrtletje še niso obnovili, prosimo, da store to takoj, ker denar zelo nujno potrebujemo. — Uprava.

Pojasnilo. Članek »Odgovor inteligence na »Klic naroda« sem poslal uredništvu »Kmetijskega lista« s prošnjo, da ga odstopi »Našemu Glasu«, ako ga »Kmetijski list« ne more priobčiti. Zahvaljujem se uredništvu »Kmetijskega lista« za to uslugo, obžalujem pa, da narod ni dobil odgovora na svoj klic v istem listu, ker naročniki »Kmetijskega lista« pač ne slišijo »Našega Glasu«.

Pojasnilo. Znale razdirajoče razmere so prisilile nekatere organizacije nižjih uslužbencev, da so izstopile iz OZ. Med temi organizacijami je tudi moje stanovsko društvo, kar je že povedano v tajnikovem poročilu v 2. številki tekočega letnika »Našega Glasu«. Nisem torej več član OZ. in nimam zaradi tega več dostopa k njenim sejам, pač pa sem še naročnik glasila »Našega Glasu«. Ako bi še zahajal k se am, bi tam dal popraviti netočnost glede mojih besedi, ki so zapisane v sejem zapisniku in objavljene v »Našem Glasu«, a jih jaz nisem nikdar izgovoril. Resnica je, da je te besede ali vsaj besede v tem smislu izrekel predsednik g. Lilleg, ki je na neki moj medklic rekel: »G. Rojec trdi, da je Reiser povzročil maksimiranje. Jaz bom Reiserja pozval, da zahteva od njega dokaze za to trditev.« Jaz sem temu abotnemu podtikavanu neresničnega dejanja ugovarjal, češ, da kaj takega o Reiserju ne mislim in da nisem še nikdar trdil, ker vem, da on ni tak mogočen politik, da bi mogel sam povzročiti maksimiranje. Pripomnil pa sem, da moremo po raznih okoliščinah sklepati, da je sodeloval pri maksimiranju. Tudi »Jutro« je poročalo o tem njegovem delu. Ker ne morem pri sebi OZ. podat tega popravila, ga podajam tu v listu. Obenem pa še dostavljam, da tudi besedi: »Ali šele sedaj!« ni izrekel delegat Držaj, ampak Benedičič. Sedel sem poleg njega in natančno slišal njegov medklic. Priznati moram, da take kratke besede ta nik med splošnim hrumom kaj lahko napačno sliši in jih v zapisnik zapiše na račun druge nepravde osebe. Moje besede pa so v zapisniku lepo stilizirane v dva stavka in iz njih se mi kaže gotov namen poročevalca. Morda se motim v svojem pesimizmu in če se, mi je to še ljubše. Kar jaz mislim in trdim o Reiserju v zadevi našega velekulturnega maksimiranja, to sem napisal dovolj obširno v podlistku »Bo za: ljenje in smrt (I. do V.) v »Napreku«. Zato tudi drugje ne morem trditi kaj drugega, posebno ne pri sejah OZ., kjer gotovi strankarski delegati s svojimi čudnimi nastopi zbujajo mnene, da tam zasledujejo vse kaj drugega kakor pravi namen O. Z. Tudi ni resnična trditev delegata Zupana, da smo nižji uslužbenci že prej sklenili izstopiti iz OZ. Govorilo se je pač o tem pri naših sestankih, toda do kakega sklepa ni nikdar prišlo. Naš nenaden izstop je povzročil le slučaj novega nepotrebnega prerokana. Jaz sem sledil drugim, ker nisem hotel razdirati dotedanje solidarnosti.

Za tiskovni sklad »Našega Glasu« so darovali: G. Franjo Magdič, Krško, in g. Josip Jaklič, Studenci pri Mariboru, po 10 D; g. Vekoslav Černe, Kočevska Reka, 6 D 50 par; g. Ivan Mravljak, Maribor, 6 D 25 par; g. Adolf Arko in gosp. Franjo Jelenc, Ljubljana, g. Jakob Berne v Metliki, g. Josip Šimerl v Šoštanju, g. Stefan Kramar v Dol. Lendavi po 5 D; g. Al. Potočnik v Ljubljani in Oddelek finančne kontrole v Rečici po 2 D; g. Drago Vončina, Ljubljana, 1 D. Vsem cen'nim gospodom darovalcem se na topleja zahvaljujemo. Uprava.

Delikatese, specerija in vinarna
Fr. Kham, Ljubljana

nasproti hotela »Union.«

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15.
priporoča svojo zalogo
dežnikov in solnčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravlja se izvršujejo točno in solidno

„Pri nizki ceni“ **IGN. ŽARGI**

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3.

Trgovina z drobnim, platenim in modnim blagom ter perilom in kravatami na debelo in drobno.

Največja zaloga potrebščin za krojače in šivilje.

Gostilna pri „Kolovratu“

Ljubljana, Pred škofijo št. 14.

Toči najboljša pristna štajerska (ljutomerska) in dolenska vina.

Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. Cene zmerno, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj.

IGN. VOK

LJUBLJANA, SODNA ULICA 7.

priporoča „FAFF“ šivalne stroje, „PUCH“ in „OROŽNA KOLESA“ ter plašče in cevi, nadalje šivanko za vse vrste šivalnih strojev, olje in vse v to stroko spadajoče predmete.

Samo prvovrstno garantirano blago!

Podružnica

NOVO MESTO, GLAVNI TRG.

JOSIP OLUP

Trgovina z manufakturnim blagom in z oblekami domačega izdelka.

Ljubljana.

Stari trg št. 2. in

gostilna pod Trančo.

Toči pristna dolenska in štajerska vina. Preskrbljeno za mrzla in gorka jedila.

Vabilo

na

2. redni občni zbor

Nabavljalo združenje državnih uslužbencev v Brežicah

ki se vrši

dne 18. februarja t. l. ob 9. uri v razpravní dvorani okrajnega sodišča v Brežicah.

DNEVNI RED:

- 1.) Konstituiranje občnega zbora.
- 2.) Poročilo upravnega in nadzornega odbora o poslovanju in računskem zaključku na 31. decembra 1922 z razdelitvijo čistega dobička in razrešenju odbora.
- 3.) Sprememba pravil.
- 4.) Volitev upravnega odbora.
- 5.) Volitev nadzornega odbora.

Ako občni zbor ob določenem času ne bi bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje, ne glede na število prisotnih.

Zaključni računi so članom do občnega zbora pri blagajniku na vpogled.

Brežice, dne 23. januarja 1923.

Upravni odbor

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanov. 1900. Delniška glavica in rezervni zakladi ca K 150.000.000

Cekovni račun št. 10.509. Brzjavni naslov: Banka Ljubljana. Telefon št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Obrestuje vloge najugodnejše. Prodaja srečko razredne loterije. PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščenecv in upokojevcev za Slovenijo v Ljubljani.

Odgovorna urednica Stehi Alojzija. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani.